

Joris Posthumus

Met zijn debuutalbum *The Abyss* (op het Challenge-label) blaast altsaxofonist Joris Posthumus zichzelf overtuigend een plaats in de frontlinie van de nederjazz. Op het eerste gehoor mag de *new bop* van dit kwartet een wat gelikte indruk maken, maar bij herbeluistering blijkt al gauw dat schijn bedriegt. Posthumus speelt opmerkelijk robuuste soli en verruimt de muzikale grenzen van zijn idioom. En geen kwaad woord over de invloeiende ritmesectie, pianist Jeroen van Vliet en speciale gast tenorsaxofonist Tom Beek. Op een volgend album zouden de teugels gerust wat verder mogen vieren, maar dat is meer een kwestie van smaak dan een kwaliteitsoordeel. De man weet zijn kwartet te laten klinken als een klok.

Michiel Borstlap

Zelfs als pianist Michiel Borstlap toevallig zijn dag niet heeft, speelt hij beter dan menige vakbroeder op zijn best. Zijn zeventiende album heet *Solo 2010* en bevat behalve een cd ook een dvd met opnamen van de maestro in concert, onder meer tijdens een live-optreden in de voormalige Dominicanenkerk in Maastricht. Jazz, pop, funk, avant-garde – gewoonlijk gaat Borstlap geen genre uit de weg, maar voor dit soloavontuur mijmert hij er in veertien zelfgeschreven stukken op los over diepere aspecten van het aardse bestaan; een thema dat Thelonious Monk getuige het hier vertolkte 'Four in One' evenzeer bezighield.

RUDIE KAGIE

Onderduikjoden

boek & site Vijftien onderduikverhalen zijn verzameld in krachtige verhalen en beelden.

door Pieter van den Blink

Leon de Winter heeft Job Cohen vorige week vergeleken met een 'onderduikjood'. Vijfenzestig jaar na de bevrijding beseft misschien niet iedereen meer wat dat betekent: onderduiken. Ja, beroemdheden duiken nog wel eens onder met een nieuwe geliefde. Maar het onderduiken van de Joden in de oorlog was van een andere orde, en dat moet ook de generatie die op 9 juni voor het eerst mag stemmen weten. Gezegd is het land waar het nodig is om de betekenis van onderduiken opnieuw uit te leggen, maar het mag toch niet worden vergeten.

'Andere Achterhuizen', een project dat bestaat uit een boek en een website, is een schitterende manier om dat vergeten te voorkomen. 'Verhalen van Joodse onderduikers' luidt de ondertitel; kennelijk vroegen de makers zich ook af of iedereen nog dezelfde associatie heeft bij het woord achterhuis. Wie naar www.andereachterhuizen.nl gaat, ziet een simpel getekende kaart van Nederland met daarin een aantal stippen. Als je een van de stippen aanwijst met de cursor, verschijnt een dun stippelijntje dat die stip verbindt met een of meer andere, en langs de stippelijntje verschijnt hier en daar een klein, expressief tekeningetje. Een kind dat een boek leest, een schreeuwende man, een gewond been. Eén muisklik en de betekenis van de stippelijntje en de tekening wordt duidelijk. De stem van een oude man of vrouw begint te vertellen over de onderduik. Wat de stem zegt, wordt verbeeld in een animatiefilmpje. Het stippelijntje blijkt de route die de onderduiker tijdens de oorlog heeft af-

gelegd, de tekeningetjes langs de lijn staan voor de meest memorabele momenten. 'In die tijd kwam een van de kinderen van de familie waar we ondergedoken waren ons vertellen dat onze ouders waren weggehaald, en dat we geen brieven meer kregen.'

Krachtig is het grijze verleden gevangen in deze zwart-witbeelden plus fragiele stem. De fragmenten duren maar kort, een paar minuten hooguit. Het cliché wil dat je na afloop het gevoel hebt dat het veel langer was, omdat je telkens zo veel gedetailleerde informatie krijgt.

'Ik was een kameleon, paste me aan'

Maar tegelijkertijd lijkt het ook korter dan een paar minuten, en heeft elk fragment de snelheid van een klap voor je kop. Als dit nu even op alle scholen op intranet kan worden gezet, is het straks op 4 mei weer ouderwets stil.

Langere versies van de vijftien onderduikverhalen staan in het gelijknamige boek van Peter Henk Steenhuis en Marcel Prins. Zonder poespas, in de eerste persoon enkelvoud. De dreun van het boek komt nog harder aan. 'Ik was een kameleon, paste me aan. Want als ik opviel, paktten ze me,' vertelt een vrouw, een ex-onderduikjood. Ze vertelt ook dat ze na de oorlog niet meer kon knuffelen. Luidt het verwijt aan Job Cohen niet dat hij dat juist te veel doet? ■

Peter Henk Steenhuis en Marcel Prins, *'Andere Achterhuizen. Verhalen van Joodse onderduikers'*, Athenaeum, 280 p., € 16,95 www.andereachterhuizen.nl

Expressieve tekeningen en lijntjes die de routes van onderduikers aangeven, doen het vergeten voorkomen

MARCEL VAN DER DRIFT

